

Motion till riksdagen 2017/18:3615

av **Penilla Gunther och Larry Söder (båda KD)**

Ersättare i val

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att harmonisera skrivningarna i kommunallagen och vallagen när det gäller hur ersättare ska utses vid fullmäktige och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I nya kommunallagen står följande (som träder ikraft den 1 januari 2018)

5 kap. 8 § För ledamot i fullmäktige ska det finnas ersättare. Fullmäktige bestämmer hur många ersättarna ska vara. Antalet ska utgöra en viss andel, dock högst hälften, av det antal platser som varje parti får i fullmäktige. Beslutet ska fattas före utgången av februari månad valåret. Länsstyrelsen ska genast underrättas om beslutet.

I nya vallagen står följande (som träder ikraft den 1 januari 2018):

14 kap. Fördelning av mandat

Ersättare i övriga val

15 § Ersättare i landstingsfullmäktige och Europaparlamentet utses på motsvarande sätt som för riksdagsvalet.

16 § Ersättare i kommunfullmäktige utses i första hand på grundval av ordningen mellan kandidaterna som framkommer vid beräkningen av deras personliga röstetal enligt 9 §.

I andra hand utses ersättare genom en beräkning inom det parti för vilket han eller hon har blivit vald. Vid varje beräkning tas hänsyn bara till de valsedlar som upptar ledamotens namn och som därför gällde för detta namn, när det fick plats i ordningen. Varje valsedel gäller som en hel röst. Röstvärdet ska tillgodoräknas det namn som står främst på sedeln av dem som inte blivit utsedda till ledamot. Den som får högsta röstetalet är utsedd till ersättare för den ledamot som beräkningen avser.

Om det antal ersättare som har utsetts är mindre än det antal som kommunfullmäktige har bestämt enligt 5 kap. 8 § andra stycket kommunallagen (2017:725) och samma ersättare har utsetts för tre eller flera ledamöter, utses ytterligare en ersättare för var och en av dessa ledamöter. Då ska även namnet på en

kandidat som genom valet blivit utsedd till ersättare för den ledamot som beräkningen avser anses som obefintligt. I övrigt görs på det sätt som anges i första och andra stycket.

Om antalet ersättare fortfarande är mindre än det antal som kommunfullmäktige har bestämt enligt 5 kap. 8 § andra stycket kommunallagen och samma ersättare har utsetts för fem eller flera ledamöter, utses ytterligare en ersättare för var och en av dessa ledamöter.

Därefter görs på motsvarande sätt successivt ytterligare beräkningar för de ledamöter vilkas ersättare har utsetts för sju eller flera ledamöter, nio eller flera ledamöter, och så vidare, så länge antalet ersättare är mindre än det antal som kommunfullmäktige har bestämt. Om andelen ersättare av de platser som ett parti fått utgör ett brutet tal, ska detta avrundas till närmast högre hela tal. Lag (2017:748).

17 § Om det för ett parti inte kommer att utses minst två ersättare i kommunfullmäktige, skall följande gälla.

Om det sedan ersättare utsetts enligt 16 § visar sig att det för ledamot eller ledamöter i ett parti utsetts bara en ersättare, skall ytterligare en beräkning göras till dess minst två ersättare utsetts.

Kan någon ersättare för en viss ledamot inte utses på det sättet, utses ingen ersättare för den ledamoten.

Det vore högst rimligt att de båda lagarna harmoniserades och kunde användas som stöd för varandra, men det är inte möjligt i detta fall, då kommunallagens skrivning om ”högst hälften” inte kommer att kunna följas, eftersom vallagens mer detaljerade beskrivning inte alls tar hänsyn till detta.

Vårt förslag är att riksdagen förändrar kommunallagens skrivning så den harmoniserar med vallagen och får följande lydelse:

”Kommunallagen, nya (2017:725)

5 kap. 8 § ändras till följande

”För ledamöter i fullmäktige ska det finnas ersättare. Ersättare utses i enlighet med vallagens (2017:725) föreskrifter 14 kap. 15–17 §§.”

Penilla Gunther (KD)

Larry Söder (KD)